

An Garda Síochána

Latvian

**JŪSU POLICIJAS DIENESTS
STARPKULTŪRU VALSTĪ-
ĪRIJĀ**

AN GARDA SÍOCHÁNA

JŪSU POLICIJAS DIENESTS STARPKULTŪRU VALSTĪ- ĪRIJĀ

SATURS	LPP.
Terminu skaidrojumi	3
Priekšvārds	4
Ievads	5
An Garda Síochána	5
Vīzija/Misija/Vērtības	7
Noziegumu upuri	7
Garda Policijas Rasu un Starpkultūru Birojs	8
Etnisko sakaru policija	8
Cilvēktiesību birojs	9
Jauniešu dienesti	9
Veicinošā justīcija	10
Imigrācijas Dienests	10
Rasistiska uzbrukuma definīcija	11
Ko iesākt, ja esat cietis rasistiskā uzbrukumā	11
Ceļu satiksmes noteikumi	12
Sabiedriskās kārtības noteikumi	14
Vardarbība ģimenē	16
Narkotiku lietošana	16
Nacionālā Konsultatīvā Komiteja	
Rasisma un Starpkultūru jautājumos (NCCRI)	17
Ieteikumi, gadījumos, kad:	18
• Esat kļuvis par upuri	
• Esat arestēts	
• Tiekat pārmeklēts	
• Notiek tiesas process	
Sūdzību procedūra	20
Noderīgi tālrunu numuri un adreses	21

Šajā brošūrā lietoto terminu skaidrojumi;

Ģimenes-	termins, kas lietots attiecībā uz mājas sadzīvi
Transporta līdzeklis	motocikls, automašīna, 'buss'/autofurgons, kravas automašīna, autobuss utt.
Apsūdzība	process, kad tiesā pret kādu personu tiek ierosināta juridiska lieta
Uzbrukums	uzbrukums ir jebkāda veida spēka pielietošana, kas fiziski traumē citu personu, vai liek kādai personai domāt, ka tā tikusi pakļauta nelikumīgai spēka pielietošanai
Pārkāpums	maza mēroga netiesisks akts, noziegums, ļaundarība
Noziegums	nopietns netiesisks akts vai uzvedība, kas pārkāpj likuma robežas
Likumīgs	tāds, ko pieprasa likums, noteikts ar likumu
Likumdošana	valsts likumi
Kontrolētās narkotikas	Īrijā kontrolētās narkotikas ir vielas, kuru piegāde vai atrašanās kādas personas īpašumā ir pretrunā ar likumu
Eiropas Ekonomiskā Zona (EEA-European Economic Area)	attiecas uz visām Eiropas Savienības valstīm, kā arī ietver Islandi, Lihtenšteinu un Norvēģiju
Garda	ir termins, kas īru valodā vienskaitlī apzīmē policistu
Veicinošā justīcija	Veicinošā justīcija ir jauna joma, kas atrodas attīstītības stadijā, kurā upuru vajadzībām tiek piešķirta daudz būtiskāka nozīme
Rasistisks uzbrukums	Jebkurš incidents, kuru tā upuris vai jebkura cita persona uztver kā rasistisku

PRIEKŠVārds

An Garda Síochána policija, kas ir Jūsu policijas dienests Īrijā, jau ilgstoši veido cilvēku aizsardzības un palīdzības tradīciju. Mūsu misijas būtība ir sasniegt augstāko iespējamo personas aizsardzības, sabiedrības uzticības un valsts drošības līmeni, neatkarīgi no rases, reliģiskās pārliecības, vecuma, invaliditātes, dzimuma, etniskās grupas, seksuālās orientācijas vai politiskās piederības. Ņemot vērā iepriekšminēto, palīdzība, kuru Jūs varat saņemt no An Garda Síochána policijas, būs augsti profesionāla, balstīta uz cilvēktiesību standartiem un godīgām procedūrām, kuru pamatā ir cieņas princips pret visiem cilvēkiem, izslēdzot jebkādu diskrimināciju.

Šī brošūra ir īss to Īrijas likumu apkopojošs konspekts, kuri var skart cilvēku ikdienas dzīvi. Sīkāka informācija ir pieejama pie Garda Policijas Rasu un Starpkultūru Biroja personāla, kas atbild par visu kārtības nodrošināšanas aspektu koordinēšanu, uzraudzību un ieteikšanu etniskās un kultūras dažādības jomā. Mēs esam apņēmības pilni ar mācīšanos, inovācijām un izmaiņām uzlabot sava darba stratēģiju.

Lūdzu, saglabājiet šo brošūru kā noderīgas informācijas avotu, turklāt es vēlos Jums darīt zināmu, ka An Garda Síochána policija ir veikusi daudzu policistu apmācību etnisko sakaru jomā, un ar šiem policistiem Jūs varat sazināties jebkurā Garda policijas iecirknī.

Noels Konrojs (*Noel Conroy*)

Garda policijas priekšnieks

Starpkultūru valsts - Īrija – An Garda Síochána

Jūsu policijas dienests

IEVADS

Šī brošūra – **Starpkultūru valsts - Īrija – An Garda Síochána – Jūsu policijas dienests** ir izveidota kā informācijas avots visām Īrijas etniskajām minoritātēm, lai veicinātu An Garda Síochána policijas lomas izpratni un palīdzību, ko tā nodrošina.

An Garda Síochána policijas Misijas būtība ir **sasniegt augstāko Personas Aizsardzības, Sabiedrības Uzticības un Valsts Drošības līmeni**. Sabiedrības kārtības nodrošināšanas koncepcija savā būtībā ir kārtības uzturēšana Īrijā, un An Garda Síochána biedri cenšas nodrošināt to, lai ikviens šajā valstī dzīvojošs cilvēks saņemtu augstas kvalitātes pakalpojumus. Šajā brošūrā īsumā būs izskaidrota Garda policijas organizācijas struktūra, tās kārtības nodrošināšanas pamatfunkcijas, kā arī tā sniegs lasītājiem īsu pārskatu par Īrijas likumiem, kuri var skart viņu ikdienas dzīvi.

AN GARDA SÍOCHÁNA – Īrijas policijas dienests

‘An Garda Síochána’ ir frāze īru valodā, kas nozīmē ‘Miera Sargi’ un tas ir Īrijas Republikas policijas dienests. An Garda Síochána savā darbībā ir neatkarīga, taču tā nes atbildību cilvēku, Parlamenta un Valdības priekšā, pakļaujoties Tieslietu, Vienlīdzības un Likuma Reformu Ministram. Tiesas ir pilnībā neatkarīgas.

An Garda Síochána šajā valstī pilda visas policijas funkcijas. Tā ir atbildīga par visu noziegumu izmeklēšanu; ceļu satiksmes likuma realizēšanu, sabiedriskās kārtības uzturēšanu, imigrācijas kontroli, narkotiku apkarošanas likumu izpildi, kā arī nodrošina valsts drošību. Strādājot šādi tā cenšas aizstāvēt un aizsargāt visu šajā valstī dzīvojošo personu cilvēktiesības. An Garda Síochána ir policija, kas savā darbībā stingri ievēro cilvēktiesību normas.

Pašreiz An Garda Síochána rindās ir 14,000 biedru. Turklāt, eksistē arī pilna civilpersonu atbalsta štats, ieskaitot Garda Rezervistus (Garda Reserve), ko veido brīvprātīgie sabiedrības pārstāvji, kuri vēlas palīdzēt policijas dienestam.

Garda policijas priekšnieka birojs atrodas Garda policijas galvenajā pārvaldē, Phoenix Park, Dublinā 8. Garda Policijas Koledža, kas

nodrošina Garda policistu apmācību, izglītošanu un attīstību, atrodas Templmorā (Templemore), Tiperarijas (Tipperary) grāfistē.

An Garda Síochána policistiem ir sekojošas dienesta pakāpes;

- Policijas priekšnieks
- Policijas priekšnieka vietnieks
- Policijas priekšnieka asistents
- Galvenais policijas virsnieks
- Policijas virsnieks
- Inspektors
- Seržants
- Garda policists

Darbinieku pieņemšana

Personām, kuras vēlas pievienoties An Garda Síochána policijas dienestam, ir jābūt;

- Labam raksturam
- Apliecinājumam par labu fiziskās un garīgās veselības stāvokli, kā arī jābūt nokārtojušai fiziskās slodzes pārbaudījumam.
- Vecumā no 18 līdz 35 gadiem
- ES dalībvalsts pilsonim (-ei) vai arī jābūt Eiropas Ekonomiskās Zonas vai Šveices Konfederācijas pilsonim (-ei) vai bēglim (-ei), saskaņā ar 1996. gada Bēgļu Aktu vai jābūt piecus gadus legāli nodzīvojušam (-šai) šajā valstī, ieskaitot pēdējos sekojošus 12 mēnešus.
- Ieguvušam (-šai) studiju pabeigšanas diplomu (Leaving Certificate) ar atzīmi ne zemāku par B3 pamatmatemātikā vai D3 citā līmenī, kā arī kvalifikācijas atzīmi divos valodu apguves priekšmetos, no kurām vienai jābūt angļu valodai (ar zināšanām, kas novērtētas ne zemāk par D3 vidējā līmenī) vai īru valodai (ar vērtējumu, kas nav zemāks par C3 pamatlīmenī vai D3 citā līmenī), kā arī atzīmei, kas nav zemāka par D3 vidējā līmenī vismaz divos citos priekšmetos, vai arī kvalitātes līmenim praktiskajā studiju pabeigšanas diplomā (Applied Leaving Certificate) vai ekvivalentam citā eksāmenā.

Apmācība

Divu gadu periodā pamata apmācība ir sadalīta piecos sekojošos posmos:

- 1. posms: 22 nedēļas Garda Policijas Koledžā, Templmorā (Templemore), Tiperarijas (Tipperary) grāfistē.
- 2. posms: 22 nedēļas izvēlētajos iecirkņos vecākā kolēģa Garda policista uzraudzībā

- 3.posms: 16 nedēļas turpmākās studijas Garda Policijas Koledžā .
- 4. posms: 36 nedēļas pārbaudes laika darbs kā Garda policistiem ar tādām pašām pilnvarām kā pārējiem darbiniekiem.
- 5. posms: 4 nedēļu atgriešanās Garda Policijas Koledžā, lai pabeigtu studijas un kļūtu par Garda policistu
- Mācību priekšmeti ietver jurisprudenci, sociālās zinības, kārtības uzturēšanas teoriju, komunikāciju zinātnes, īru valodu un fizkultūras nodarbības, tehniskās zinātnes un Eiropas valodas

Vīzija

‘Lieliski cilvēki nodrošina lielisku kārtības uzturēšanu’

Misija

Sasniegt augstāko iespējamo personas aizsardzības, sabiedrības uzticības un valsts drošības līmeni.

Vērtības

- Cieņas izrādīšana pret cilvēkiem un viņu vajadzībām
- Cilvēktiesību aizsargāšana
- Būt par laipnu un rūpīgu sabiedrisko dienestu
- Partnerattiecību uzturēšana ar sabiedrību
- Individuālas atbildības pieņemšana
- Pārskatāmas/skaidras atbildības nodrošināšana sabiedrības priekšā
- Ētiskas vadības nodrošināšana
- Disciplinēta profesionālisma praktizēšana
- Būt godīgiem un uzticamiem un pieturēties pie godīguma un taisnīguma principiem
- Visu veidu atšķirību veicināšana un pieņemšana
- Nepārtraukta mācīšanās, kas ietver izmaiņas

NOZIEGUMU UPURI

Garda policijas Harta par noziegumu upuriem ir pārstrādāta tā, lai tajā tiktu ņemtas vērā pašreizējo upuru cerības uz palīdzību un jauni attīstības virzieni upuru atbalsta dienestā un sistēmā. Tā deviņās valodās ir publicēta Garda policijas mājas lapā www.garda.ie. Pārstrādātā Garda policijas Harta par noziegumu upuriem nosaka palīdzību un palīdzības sniegšanas standartus, kurus An Garda Síochána policijai ir

jānodrošina visiem noziegumu upuriem. Ikvienam An Garda Síochána biedram pret visiem upuriem ir jāizturas **laipni, izpalīdzīgi, profesionāli un ar cieņu.**

“Upuris ir jebkura persona vai personu grupa, kas individuāli vai kolektīvi, tieši vai netieši ir cietusi (-ši) nozieguma vai cita traumatiska incidenta rezultātā, kurā nepieciešama Garda policijas iejaukšanās.”

Turpmāk Garda policija noziegumu upurus nosūtīs uz Nacionālo palīdzības līniju noziegumu upuriem1850 211 407.

Tie noziegumu upuri, kuri ir tūristi, tiks nosūtīti uz Īrijas tūristu palīdzības dienestu (ITAS).....01 4785295.

GARDA POLICIJAS RASU UN STARPKULTŪRU BIROJS (GRIO)

2000. gada aprīlī Garda policijas priekšnieks nodibināja Garda Policijas Rasu un Starpkultūru Biroju. Garda Policijas Rasu un Starpkultūru Biroja darbinieki ir atbildīgi par visu kārtības nodrošināšanas aspektu koordinēšanu, uzraudzību un ieteikumiem etnisko un kultūras dažādību jomā.

Koordinātes: Sabiedrības Attiecību Nodaļa, Harcourt Square, Dublina 2.

Tālr: 6663150, Fakss: 6663801 E-pasts: crimprev@iol.ie

ETNISKO SAKARU POLICIJA

2002. gadā Garda policijas priekšnieks deva rīkojumu par etnisko sakaru Garda policistu iecelšanu. Visā valstī ir 400 apmācīti Etnisko sakaru Garda policisti, kuri pilda sekojošas funkcijas...

- Sadarbojas ar etnisko minoritāšu grupām, kā arī ar ‘grūti sasniedzamajām grupām’
- Informē etniskās minoritātes par Garda policijas palīdzību un pakalpojumiem
- Pārrauga rasistiskos incidentus
- Nodrošina atgriezenisko saiti rasistisko incidentu upuriem
- Sadarbojas ar rasistisko uzbrukumu upuriem un nodrošina tiem pienācīgu aizsardzību
- Sadarbojas ar vietējām organizācijām garantējot atbalstu noziegumu upuriem, kā arī nodrošina to, lai etnisko minoritāšu grupu pārstāvji būtu informēti par vietējo un valsts līmeņa atbalsta palīdzību noziegumu upuriem
- Veicina integrāciju iesaistot etnisko minoritāšu sabiedrības pārstāvjus Garda policijas/sabiedrības organizētajos vietējās nozīmes sabiedriskajos pasākumos, Apkārtnes Uzraudzīšanas, Sabiedrības Trauksmes biedrībā, kā arī citās sabiedrības kārtības uzturēšanas iniciatīvu grupās

- Vietējās sabiedrības līmenī veido iniciatīvu grupas, lai veicinātu un iedrošinātu integrāciju.
- Palīdz rasistisku incidentu izmeklēšanā un nodrošina atbilstošu atbalsta mehānismu pieejamību etnisko minoritāšu pārstāvjiem, t.i. tulkotāju/tulku, ģimenes atbalsta, kultūras vajadzību nodrošināšanu.
- Uzrauga atbilstošu kārtības uzturēšanas pakalpojumu sniegšanu etnisko minoritāšu grupām
- Apmeklē Patvēruma meklētāju un bēgļu uzņemšanas centrus un nodrošina, lai to iemītnieki būtu informēti par Garda policijas palīdzības un pakalpojumu veidiem, kā arī par Garda policijas etnisko sakaru policistu lomu.

Etnisko sakaru policisti un viesi Nacionālās Konferencēs laikā 2006. gadā Templmorā (Templemore).

CILVĒKTIESĪBU BIROJS

Cilvēktiesību birojs darbojas Garda Síochána Policijas Koledžā. Birojs tika dibināts 1999. gadā un realizē Garda policistu izglītības un apmācības politiku cilvēktiesību jomā. Valsts līmenī tas arī konsultē nevalstiskās organizācijas un sabiedrības grupas, kā arī veicina cilvēktiesību izpratnes līmeņa paaugstināšanu Garda policijā.

Koordinātes: Garda policijas Apmācību Koledža, Templmora (Templemore), Tipperarijas (Tipperary) grāfiste.

Tālr: 0504 35498, Fakss 0504 35451, E-pasts: ghrights@eircom.net.

GARDA POLICIJAS IZVEIDOTĀ NOVĒRŠANAS/NOVIRZĪŠANAS PROGRAMMA

Saskaņā ar 2001. gadā pieņemto Bērnu Tiesību Aktu, bērni, kas izdarījuši pārkāpumu vecumā no 12 līdz 18 gadiem, un kuri uzņemas atbildību par savu likumu pārkāpjošo uzvedību, tiks pakļauti brīdināšanai saskaņā ar Akta 4. daļu, kas tiks darīts kā alternatīva apsūdzības izvirzīšanai. Garda policijas Jauniešu Koordinēšanas Policists (JLO) izvērtē katru gadījumu atsevišķi un sniedz savu ieteikumu, vai bērnam būtu jāsaņem brīdinājums tā vietā, lai lieta tiktu ierosināta tiesā.

Balstoties uz JLO ieteikumu, Garda policijas virsnieks, kuru, saskaņā ar Aktu, Garda policijas priekšnieks ir iecēlis par Novēršanas/Novirzīšanas programmas direktoru, izlemj, vai bērns ir jāuzņem šajā programmā. Ja bērns tiek uzņemts par kādu konkrētu pārkāpumu, direktors norīko JLO, lai tas bērnu brīdinātu formālā vai neformālā veidā, kas ir atkarīgs no pārkāpuma rakstura.

Neformālos brīdinājumus bērna vecāku/aizgādņu klātbūtnē Garda policijas iecirknī, bērna mājās vai citā piemērotā vietā bērnam izsaka Jauniešu Koordinēšanas Policists.

Formālos brīdinājumus izsaka vietējā rajona policists (Garda policijas virsnieks) vai JLO, kas apmācīts saskarsmē ar bērniem, bērna vecāku/aizgādņu klātbūtnē Garda policijas iecirknī, bērna mājās vai citā piemērotā vietā. Formālajam brīdinājumam seko 12 mēnešu uzraudzības periods, kura laikā JLO veic bērna uzvedības uzraudzīšanu, mēģinot palīdzēt bērnam kļūt par tādu sabiedrības locekli, kas veic pozitīvu ieguldījumu sabiedrībā.

VEICINOŠĀ JUSTĪCIJA

Atsevišķos gadījumos persona, kas cietusi no jaunieša uzvedības var tikt uzaicināta piedalīties brīdinājuma izteikšanas procesā. Tas tiek dēvēts par Veicinošo Brīdinājumu. Cietušajai personai tiek dota iespēja satīties ar cilvēku, kurš ir atbildīgs par izdarīto nodarījumu, un pārkāpuma veicējam ir iespēja atvainoties un/vai labot savu kļūdu. Turklāt brīdinājuma koordinators uz apspriedi var ielūgt jebkuru citu personu, kurš var palīdzēt bērna uzvedības mainīšanā. Tā tiek saukta par Veicinošo Apspriedi.

IMIGRĀCIJAS DIENESTS

An Garda Síochána biedri realizē imigrācijas likumu ievērošanu tādās vietās kā ostas un lidostas. Līdzīgi kā visās citās valstīs, Īrijas Republikā robežpārejas vietās tiek veikta stingra darbības kontrole.

To valstu iedzīvotājiem, kas nepieder pie Eiropas Ekonomiskās Zonas, ir jāpakļaujas Īrijas imigrācijas likumiem. Visām personām, kas dzīvo ārpus ES robežām, ir nepieciešama derīga pase. Lai iebrauktu Īrijas Republikā, daudzu valstu iedzīvotājiem ir nepieciešama iebraukšanas vīza. Iebraucot valstī šādām personām ir par to jāziņo imigrācijas dienesta darbiniekam.

To valstu pilsoņiem, kas nepieder pie Eiropas Ekonomiskās Zonas, ik gadu ir jāreģistrējas Imigrācijas Reģistrēšanas Birojā, kas atrodas Burgh Quay, Dublinā 2, ja persona dzīvo Dublinā, vai arī Garda Policijas virsnieka birojā, ja persona dzīvo ārpus Dublinas. An Garda Síochána darbinieks ir tiesīgs pieprasīt uzrādīt vai nu reģistrācijas izziņu (gadījumā, ja persona ir reģistrēts imigrants) vai arī pagaidu uzturēšanās karti (gadījumā, ja persona ir patvēruma meklētājs).

Saskaņā ar Imigrācijas Aktu, kas pieņemts 1999. gadā, Tieslietu, Vienlīdzības un Likuma Reformu Ministrs var dot rīkojumu par deportāciju attiecībā uz to valstu pilsoņiem, kas nepieder pie Eiropas Ekonomiskās Zonai, kuriem nav atļaujas likumīgi uzturēties Īrijas Republikā. Garda policijas Nacionālais Imigrācijas Birojs ir atbildīgs par deportācijas rīkojumu izpildi.

Koordinātes: Garda policijas Nacionālais Imigrācijas Birojs, Burgh Quay, Dublinā 2. Tālrunis: 01 6669108.

RASISTISKA UZBRUKUMA DEFINĪCIJA

“Jebkāds incidents, kuru incidenta upuris vai jebkura cita persona uztvērusi kā rasistisku.”

KO DARĪT GADĪJUMOS, JA ESAT CIETIS RASISTISKĀ APVAINOJUMĀ VAI UZBRUKUMĀ

- Ikvienu personu, kas jūt, ka ir bijusi iesaistīta ar rasismu saistītā incidentā, var par šo incidentu ziņot jebkurā Garda policijas iecirknī.
- Saistībā ar šo incidentu šīs personas tiks uzaicinātas iesniegt sūdzības ziņojumu.
- Cietušajai personai ir jāuzzina tā Garda policista vārds, kurš izmeklē personas sūdzību, lai cietušais varētu būt lietas kursā par izmeklēšanas gaitu.

„Pavee Point” organizācijas pārstāves Vinnija Kīnena (Winnie Keenan) un Kerolaina Kīna (Caroline Keane) konferences laikā uzrunājot etnisko sakaru policistus.

CEĻU SATIKSMES NOTEIKUMI

1. Autovadītāja apliecība, apdrošināšana, nodoklis un Nacionālais Automašīnu Tests (NCT)

- Pirms sabiedriskā vietā uzsākt vadīt jebkuru transporta līdzekli, personai ir jābūt derīgai autovadītāja apliecībai vai pagaidu braukšanas apliecībai, kuras kategorija ļauj šai personai vadīt konkrēto transporta līdzekli, t.i. A klase/motocikli, B klase/automašīnas, utt.
- Autovadītāju licencēšanas nolūkos Eiropas Savienības noteikumi transporta līdzekļus iedala kategorijās. Noteikumos arī ir noteikts transporta līdzekļa kategorijas licences ieguvēja minimālais vecums. Ikviens licence (transporta līdzekļa kategorija, kuru licences ieguvējs ir tiesīgs vadīt) tiek apzīmēta ar klasi apzīmējošu burtu, piem., A, B, C, utt.
- Autovadītāju apliecības tiek saņemtas vietējā pašvaldībā (vietējā pilsētas domē). Iesniegumu veidlapas var saņemt vietējā pašvaldībā, jebkurā pasta nodaļā vai Garda policijas iecirknī. Apliecības tiek izsniegtas tikai nokārtojot (a) teorijas testu (pagaidu licences gadījumā), vai (b) braukšanas eksāmenu (pilnas autovadītāja apliecības gadījumā).

2. Ceļu nodoklis un apdrošināšana

- Visiem transporta līdzekļiem ir jābūt apdrošinātiem pirms braukšanas uzsākšanas publiskā vietā. Par visiem Īrijā reģistrētiem transporta līdzekļiem vietējā pašvaldībā ir jāmaksā nodoklis, un uz transporta līdzekļa vējstikla ir jāpiestiprina gan apdrošināšanu, gan nodokļa nomaksu apliecinoši diski.
- Augstākminēto noteikumu neizpilde tiek uzskatīta par pārkāpumu un var novest pie automašīnas konfiscēšanas, ko veic Garda policija.
- Visiem treileriem/autopiekabēm ir jābūt trešās personas apdrošināšanai
- Šī prasība attiecas uz gadījumiem, kad treilers/autopiekabe tiek vilkts (-a) tauvā, kā arī, kad tas/tā ir atvienots (-a) un novietots (-a) sabiedriskā vietā. Treileram/autopiekabei ir jābūt arī reģistrācijas numura zīmei, kas saskan ar velkošā transporta līdzekļa reģistrācijas numura zīmi, kas novietota transporta līdzekļa aizmugurē. Tam/tai jābūt aprīkotam (-ai) ar aizmugurējiem gaismas lukturiem un funkcionējošiem bremžu lukturiem.
- Ir jāņem vērā, ka visas apdrošināšanas polises ir jāiegādājas pie stabilām/cienījamām apdrošināšanas kompānijām. Apdrošināšana NEKAD netiek iegādāta no transporta līdzekļa pārdevēja kopā ar transporta līdzekli.

3. Nacionālais Automašīnu Tests (National Car Test - NCT)

- Visā Īrijā reģistrētajām automašīnām, kas vecākas par 4 gadiem, ir jāveic Nacionālais Automašīnu Tests. Pēc šī testa veikšanas automašīnas īpašniekam tiek izsniegta apliecība un diski. Diskus ir jāpiestiprina pie transporta līdzekļa vējstikla ir jāatjauno ik pēc diviem gadiem.
- Diska nepiestiprināšana tiek uzskatīta par pārkāpumu.

4. Transporta līdzekļu vadītāji un Garda policija

Garda policija ir atbildīga par visu ceļu satiksmes noteikumu realizēšanu, tādēļ vienmēr ir jāreaģē uz visiem signāliem, ko rāda Garda policija. Ir jāievēro, ka jebkurā laikā, kad to pieprasa An Garda Síochána darbinieks, jums ir;

- Jāapstādina savs transporta līdzeklis
- Jāļauj Garda policistam pārbaudīt, vai tajā nav nekādu bojājumu (Ceļu Satiksmes Akta (1961) 20. sadaļa ar grozījumiem)
- Apstājoties ceļmalā ir jāuzrāda Garda policistam sava autovadītāja apliecība
- 10 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas jebkurā Garda policijas iecirknī pēc jūsu izvēles ir jāuzrāda sava apdrošināšanas polise vai atbrīvojums no nodokļiem.
- Jānodod izelpas analīzes (Ceļu Satiksmes Akta 12. sadaļa 1961/02 ar izmaiņām/Ceļu Satiksmes Akta 4. sadaļa ,2006). Nepakļaušanās šai prasībai tiek uzskatīta par pārkāpumu un var novest pie aresta.

Ja esat arestēts par pārkāpumu/ atbildību par braukšanu ar mehāniski darbināmu satiksmes līdzekli publiskā vietā, esot reibinošu vielu (alkohola un/vai narkotiku) iespaidā, Jums pēc pieprasījuma Garda policijas iecirknī, ir jāsniedz divi savas izelpas paraugi un/vai asins vai urīna paraugi. Ceļu Satiksmes Akta 13. sadaļa, 1994.

5. Ceļu satiksmes negadījumi

- Ikvienam (-ai) autovadītājam (-ai), kas ir iesaistīts (-a) ceļu satiksmes negadījumā, ir jāapstādina savs transporta līdzeklis un uz saprātīgu laika periodu jāpaliek negadījuma vietā. Tomēr gadījumā, ja transporta līdzekļi rada traucējumu vai risku citiem autovadītājiem, ir jāatzīmē transporta līdzekļu atrašanās vietas, un transporta līdzekļi jānodzen nost no ceļa braucamās daļas.
- Pēc Garda policistu pieprasījuma vadītājam, kurš ir iesaistīts ceļu satiksmes negadījumā, ir jāsniedz sekojoša informācija;
 - Jānosauc pilns vārds un adrese,
 - Adrese, kurā transporta līdzeklis tiek uzglabāts,
 - Transporta līdzekļa īpašnieka vārds un adrese,
 - Transporta līdzekļa reģistrācijas numurs
 - Apdrošināšanas apliecinājums
 - Gadījumos bez policijas klātbūtnes ar šo informāciju apmainās abas negadījumā iesaistītās puses. To sauc par “atbilstošas informācijas” sniegšanu.
 - Gadījumos, ja Garda policija neierodas notikuma vietā un negadījumā ir cietušas kādas personas, autovadītājam ir jāziņo par negadījumu tuvākajā Garda policijas iecirknī.

- Gadījumos, kad radušies tikai īpašuma bojājumi, par negadījumu nav nepieciešams ziņot policijai. Autovadītājam ir jāsniedz augstāk minētā informācija personai, kuras transporta līdzeklis/īpašums ticis bojāts.

6. Nedroši transporta līdzekļi

- Saskaņā ar Ceļu Satiksmes Akta 54. sadaļu (1961. ar izmaiņām) bojāta transporta līdzekļa vadīšana sabiedriskā vietā tiek uzskatīta par pārkāpumu.

7. Transporta līdzekļa konfiskācija/atņemšana

- Transporta līdzekļa vadīšana sabiedriskā vietā, kad (a) autovadītājam tajā brīdī nav autovadītāja apliecības/ pagaidu braukšanas apliecības, (b) autovadītājs tajā laikā nav apdrošināts, lai vadītu transporta līdzekli, vai (c) gadījumos, ja transporta līdzeklis ir reģistrēts Īrijā, transporta līdzekļa nodokļa samaksas derīguma termiņš ir beidzies agrāk nekā pirms diviem mēnešiem, Garda policija ir tiesīga atsavināt konkrēto transporta līdzekli.
- Gadījumos, kad transporta līdzekļa īpašnieks ir pastāvīgais valsts iedzīvotājs un transporta līdzeklis, ar kuru tiek braukts pa valsts ceļu, ir ārzemēs reģistrēts transporta līdzeklis, saskaņā ar Finanšu Akta (2001) 140. sadaļu, Muitas un Akcīzes pārvalde ir jāinformē 24 stundu laikā no brīža, kad transporta līdzeklis ir šķērsojis valsts robežu (ja īpašnieks plāno paturēt minēto transporta līdzekli valsts robežās)
- Gadījumā, ja sešu nedēļu laikā no transporta līdzekļa atsavināšanas uz to netiek saņemts pieprasījums, Garda policija transporta līdzekli ir tiesīga pārdot/iznīcināt.

8. Drošība uz ceļa

Mobilā tālruņa izmantošana transporta līdzekļa vadīšanas laikā sabiedriskā vietā tiek uzskatīta par pārkāpumu, par ko ir jāmaksā fiksēta soda nauda €80 apmērā, un par ko pienākas 2 soda punkti. Mobilo tālruņu izmantošana braukšanas laikā ir atļauta tikai izmantojot 'hands free' sistēmu. Jāņem vērā, ka 'izmantošana' šajā gadījumā attiecas arī uz īsziņu rakstīšanu.

Vienmēr ir jābrauc ar pienācīgu vērību un uzmanību. Drošība uz ceļa ir sabiedrības un personas atbildība. Ikvienam no mums ir jābūt personīgi atbildīgam par savu uzvedību braucot ar transporta līdzekli pa Īrijas ceļiem. Ja Jūs saskarieties ar bīstamu vai agresīvu braukšanu, lūdzam par to ziņot Satiksmes Uzraudzības Dienestam pa tālr.: 1890 205805. Bīstama braukšana tiek uzskatīta par kriminālnozieģumu.

Nekad nebrauciet alkohola vai narkotisko vielu ietekmē. Braucot vienmēr ir jālieto drošības jostas. Arī pasažieriem ir jāizmanto

drošības jostas. Braukšana transporta līdzeklī neizmantojot drošības jostu tiek uzskatīta par pārkāpumu Atcerieties: ĀTRUMS NOGALINA. Samaziniet ātrumu un droši sasniedziet savu galamērķi. IERODIETIES DZĪVS.

SABIEDRISKĀS KĀRTĪBAS NOTEIKUMI

- Sabiedriskās vietās cilvēkiem ir jāuzvedas saskaņā ar likumu
- Garda policijai ir tiesības apstādināt un/vai arestēt personas, kuras ir alkohola reibumā un uzvedas graužoši
- Garda policists var aizrādīt personai, lai tā pārtrauc savu agresīvo vai graužošo uzvedību un var arī likt minētajai personai (-ām) pamest konkrēto vietu
- Nepakļaušanās Gardas policijas norādījumiem šādos apstākļos tiek uzskatīta par pārkāpumu

UZBRUKUMS

- Uzbrukums ir jebkāda spēka pielietošana, kas atstāj iespaidu uz citas personas ķermeni
- vai
- Liek citai personai uzskatīt, ka tā tiek pakļauta nelikumīgai spēka izmantošanai
 - Uzbrukuma veikšana mājās vai ārpus mājās ir noziegums
 - Garda policija personu var arestēt un apsūdzēt noziegumā

Taņa Varda (Tanya Ward), Īrijas Pilsoniskās Brīvības Padomes pārstāve, sakt uzrunu Etnisko attiecību policistu konferencē

VARDARBĪBA ĢIMENĒ

- Vardarbība ģimenē ir noziegums/ pārkāpums
- Ja jebkurš ģimenes loceklis mājās nodara vai tikai draud vai mēģina nodarīt ļaunu sievai, dzīvesbiedram (-rei), partnerim (-rei) vai jebkurai citai personai mājās, tas tiek traktēts kā vardarbība ģimenē
- Tā ietver fizisko pāridarījumu, garīgo cietsirdību un seksuālo izmantošanu.
- Ja Jūs ciešat no vardarbības ģimenē, Garda policija Jums sniegs padomu par aizsardzības iegūšanu/aizliedzošiem rīkojumiem no Apgabala Tiesas, lai novērstu turpmāko pāridarījumu iespēju.
- Pēc Jūsu vēlēšanās, lai Jums palīdzētu, ir pieejama arī Garda policiste – sieviete.
- Attiecībā uz vardarbību ģimenē Garda policijai ir ļoti spēcīga pro-aresta politika, un uz šiem incidentiem policija reaģē ļoti nopietni.
- Garda policija var noteikt un nosūtīt Jūs uz citām atbalsta organizācijām, kuras nodrošinās konsultācijas, padomus vai patvērumu

Laulība

- Minimālais vecums, lai persona Īrijā varētu stāties laulībā, ir **16 gadi**
- Iesniegums laulību reģistrācijai ir jāiesniedz vietējai garīdzniecībai vai dzimtsarakstu nodaļai.
 - Personām, kas vecākas par 18 gadiem, pirms laulību reģistrācijas tiek noteikts 3 mēnešu ilgs gaidīšanas laiks
 - Personām vecumā no 16 līdz 18 gadiem, pirms laulību reģistrācijas tiek noteikts 6 mēnešu ilgs gaidīšanas laiks
- Atrašanās laulībā vienlaicīgi ar divām personām Īrijā tiek uzskatīta par noziegumu. Šis noziegums tiek dēvēts par bigāmiju jeb divlaulību

Seksuāla rakstura noziegums

- Parasti šajā jurisdikcijā vecums, kurā persona ir juridiski kompetenta piekrist seksuālām attiecībām, ir **17 gadi**
- Jebkura persona, kas iesaistās vai mēģina iesaistīties seksuālās attiecībās ar personu, kas nav sasniegusi juridisko piekrišanas vecumu, tiks uzskatīta par vainīgu pārkāpumā, ja vien šīs personas savā starpā nav laulātas.
- Izvarošana laulībā Īrijas likumdošanā tiek uzskatīta par noziegumu

NARKOTIKU LIETOŠANA

- Kontrolēto narkotiku uzglabāšana, pārdošana vai piegāde ir pārkāpums.
- Garda policists var apturēt personu uz ielas gadījumā, ja viņš/viņa uzskata, ka šai personai ir jebkādas kontrolētās narkotikas
- Garda policists šo personu var pārmeklēt uz ielas vai arī atvest viņu uz Garda policijas iecirkni, lai tā tiktu pārmeklēta.

Nacionālā Konsultatīvā Komiteja Rasisma un Starpkultūru Jautājumos (NCCRI)

Nacionālā Konsultatīvā Komiteja Rasisma un Starpkultūru Jautājumos (NCCRI) ir neatkarīga ekspertu organizācija, kas mēģina sniegt padomu un veidot iniciatīvas, lai apkarotu rasismu un strādātu vairāk ietverošas, starpkultūru sabiedrības izveides virzienā Īrijā.

‘Rasisms ir specifiska diskriminācijas un izslēgšanas forma pret kultūras un etniskajām minoritātēm. Tas ir balstīts uz nepareizu pieņēmumu, ka dažām ‘rases’ ir iedzimts pārkums pār citām rasēm. Rasisms laupa cilvēkiem viņu pamata cilvēktiesības, godu un cieņu’. (Nacionālais darbības plāns pret rasismu 2005-2008).

NCCRI loma

NCCRI strādā, lai valstiskās un nevalstiskās organizācijas apvienotu savus pūliņus, lai:

- Nodrošinātu kompetenci un padomu
- Informētu par politikas attīstību
- Veidotu saiknes Eiropas un starptautiskajā līmenī

NCCRI pieeja

Tā kā kultūras un etniskā dažādība Īrijā turpina paplašināties, īpaši ieplūstošās imigrācijas rezultātā, radusies vajadzība nodrošināt, lai pielāgošanās šādām nozīmīgām izmaiņām tiktu veiksmīgi pārvarēta. NCCRI mērķis ir rasisma apkarošana un starpkultūru pieejas veicināšana integrācijai ar dialoga un vienprātības meklēšanas palīdzību. NCCRI strādā saskaņā ar NCCRI partnerattiecībām; forumu, kas veicina oficiālu un neoficiālu organizāciju piedalīšanos rasisma apkarošanā un visaptverošākas starpkultūru sabiedrības izveidošanā Īrijā. Lai palīdzētu attīstīt NCCRI stratēģiskās prioritātes, ir nodibinātas vairākas apakškomitejas un darba grupas, kas fokusējas uz jautājumiem, kas saistīti ar migrāciju, sabiedrības un reģionālo attīstību, kā arī ar sinerģijas iniciatīvu.

Kensika Monšengvo (Kensika Monshengwo), NCCRI, sakot uzrunu Etnisko attiecību policistu konferencē.

IETEIKUMI GADĪJUMOS KAD:

Esat kļuvis par upuri

- Ja esat kļuvis par nozieguma upuri, Garda policija operatīvi reaģēs uz Jūsu izsaukumu
- Garda policistu pienākums ir saprotoši un konstruktīvi attiekties pret Jūsu vajadzībām un bažām
- Izmeklējot Jūsu lietu Garda policija pret Jums attieksies ar vienlīdzīgu prioritāti, neatkarīgi no Jūsu dzimuma, rases, reliģiskās pārliecības, etniskajām saknēm, seksuālās orientācijas, vecuma, ekonomiskajiem apstākļiem vai dalības jebkādā minoritāšu grupā.
- Garda policisti Jums paziņos izmeklēšanu veicošā policista vārdu, tālruņa numuru un iecirkni.
- Garda policisti Jums izstāstīs par palīdzību, kas pieejama Nacionālajā palīdzības līnijā noziegumu upuriem pa tālr.: 1850 211 407
- Ja esat iebraucējs Īrijā un esat kļuvis par nozieguma upuri, Garda policisti Jūs arī nosūtīs uz Cietušo tūristu atbalsta dienestu

- Garda policisti izrādīs īpašu ierūtibū izmeklējot lietas, kas saistītas ar seksuāļajiem noziegumiem
- Iespēju robežās Jums tiks nodrošināta Jūsu dzimuma policista un ārsta pieejamība.
- Ja nepieciešams, Jūs tiksiet informēts (-a) par vietējo aģentūru pieejamību, kas specializējas seksuālo noziegumu seku novēršanā
- Ja Jums ir kādas fiziskas grūtības vai problēmas, Garda policija mēģinās pievērst pienācīgu uzmanību Jūsu īpašajām vajadzībām vai prasībām, kādas Jums varētu rasties.
- Ja esat kļūvis par upuri un nespējat brīvi komunicēt īru vai angļu valodā, Garda policisti Jums nodrošinās bezmaksas tulka pakalpojumus, lai Jūs saņemtu tieši tādas pašas kvalitātes palīdzību, kādu ir tiesīgi saņemt visi noziegumu upuri.

Ja esat arestēts

- Jūs tiksiet informēts par aresta iemeslu un Jums tiks izteikts sekojošs juridisks brīdinājums:
‘Jums nav pienākums neko teikt, ja vien pats tā nevēlaties darīt, taču viss, ko teiksiet, tiks fiksēts rakstiski un var tikt izmantots kā liecība’.
- Jūs tiksiet aizvests uz Garda policijas iecirkni
- Garda policisti pierakstīs Jūsu vārdu, adresi, dzimšanas datumu un citu informāciju par Jums
- Ja Jums ir grūtības runāt angļiski, Jums ir tiesības pieprasīt tulka pakalpojumus
- Jums ir tiesības sazināties ar advokātu
- Jums ir tiesības sazināties ar kādu citu Jūsu nosauktu personu
- Ja nevēlaties labi, Jums ir tiesības uz ārsta veiktu apskati
- Ja ilgāku laiku esat uzturējies Garda policijas iecirknī, Jums ir tiesības saņemt ēdienu. Ja Jums ir kāda diētas nepieciešamība, par to Jums ir jāinformē Garda policisti, un tiks darīts viss, lai Jūsu lūgums tiktu izpildīts

Ja tiek pārmeklēts

- Dažos konkrētos, skaidri definētos gadījumos Jūs varat tikt pārmeklēts uz ielas vai Garda policijas iecirknī
- Juridiskie iemesli, uz kuriem pamatojoties, Jūs tiek pārmeklēts, Jums tiks izskaidroti

Notiek tiesas process

- Ja Jums ir jādodas uz tiesu, mēģiniet sameklēt Garda policistu, kurš nodarbojas ar Jūsu lietas izmeklēšanu
- Ja nevarat sameklēt šo policistu, ļaujiet tiesai paziņot šim policistam, ka Jūs esat ieradies
- Ja tiesnesis tiesā konstatē, ka Jūs nesaprotat angļiski, tiesa Jums nodrošinās tulku

SŪDZĪBU PROCEDŪRA

- Sūdzības saistībā ar saņemtās palīdzības/pakalpojuma kvalitāti var iesniegt jebkurā Garda policijas iecirknī
- Rajona un Galvenās Pārvaldes nodaļu iecirkņos ir nodibināta darbinieku grupa (Quality Service Panels), kas nodarbojas ar Kvalitatīvu pakalpojumu skaidrojumu. Lai saņemtu informāciju par kvalitatīvu palīdzību/pakalpojumu, lūdzam sazināties ar Kvalitatīvās palīdzības Biroju, Garda Policijas Koledžā, Templmorā (Templemore), Tipperarijas (Tipperary) grāfistē, pa tālr.: 0504 35400
- Savu sūdzību varat iesniegt arī rakstiskā veidā jebkurā Garda policijas iecirknī

Organizācijas „Amnesty International” pārstāvji Roja Fazaeli (Roja Fazaeli) un Braijens Ruāns (Brian Ruane), sakot uzrunu Etnisko attiecību policistu konferencē.

NODERĪGI TĀLRUŅU NUMURI UN ADRESES

Garda policijas ārkārtas gadījumu tālrunis999 or 112

Garda policijas konfidenciālā līnija bezmaksas tālrunis
.....1800 666111

Nozieguma liecinieki bezmaksas tālrunis1800 250025

Garda Policijas Rasu un Starpkultūru Birojs,
Harcourt Square, Dublina 2 01 666 3150

Vienlīdzības Pārvalde,
2, Clonmel Street, Dublina 2.1890 245545

**Nacionālā Konsultatīvā Komiteja Rasisma un Starpkultūru
jautājumos,**
3, Jervis St, Dublina 1.....01 8588000

Palīdzība sievietēm,
Bezmaksas palīdzības līnija1800 341900

Palīdzības līnija pāridarījumos cietušiem vīriešiem (AMEN)
Sv. Annas Resursu Centrs,
Railway St, Navan, Co.Meath0469076864

Īrijas Imigrantu Padome,
2, St Andrew Street, Dublina 201 8656525